

1997-11-17

231-8022-97
85-802

Enligt sändlista

Ändring av gränser och föreskrifter samt fastställelse av skötselplan för Sörknattens naturreservat i Åmåls kommun

Beskrivning av området

Reservatets benämning:	Sörknattens naturreservat
Kommun:	Åmål
Socken:	Ånimskog
Gräns:	Se beslutskarta, bilaga 2, gränsen markerad som en kraftigt punktstreckad linje.
Fastigheter och ägare:	se bilaga 3
Areal:	Totalt ca 371 ha, varav utökningen motsvarar ca 81 ha
Naturtyper:	Barrskog 322 ha Hällmarksimpediment 20 ha Myrmark 16 ha Sjö 13 ha
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen

Beslut

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (NVL) förklarar Länsstyrelsen att som ny gräns för Sörknattens naturreservat skall gälla den kraftigt streckprickade linje som anges på bifogade karta (bilaga 2). Detta innebär att naturreservatet tillförs de områden som streckmarkerats på samma karta. Vidare utgår de områden som markerats med heltäckande svart färg.

Länsstyrelsen fastställer bifogade skötselplan (bilaga 5) som omfattar hela naturreservatet. Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen. Skötselplanens övergripande målsättningar och riktlinjer gäller utan begränsning i tiden.

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ NVL och 9-10 §§ naturvårdsförordningen (NVF) att föreskrifter och bestämmelser om naturvårdsförvaltningen i den vänstra spalten nedan skall gälla inom hela reservatet.

ÄNDRING OCH TILLÄGG AV FÖRESKRIFTER	TIDIGARE LYDELSE
<u>A. Föreskrifter med stöd av 8 § NVL angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att nyttja fastighet inom naturreservatet</u>	<u>A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet</u>
<i>Förutom föreskrifter och förbud enligt andra författningar är det förbjudet att:</i>	Förutom föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd
1. spränga, schakta, gräva, dika, tippa, fylla ut, dikesrensa, dämma eller på annat sätt påverka ytbildning;	1. spränga, schakta, gräva, dika, tippa och fylla ut eller på annat sätt påverka ytbildning;
2. bedriva täkt i någon form,	2. bedriva täkt i någon form;
3. anlägga väg;	3. anlägga väg;
4. uppföra ny byggnad eller annan anläggning;	4. uppföra ny byggnad eller annan anläggning;
5. anordna upplag;	5. anordna upplag;
6. anlägga ny mark- eller luftledning, stängsel eller hägnad;	6. dra fram mark- eller luftledning;
7. uppföra mast, antenn eller liknande fast anordning;	
8. upparbeta torrträd, avverka eller utföra annan skogsvårdsåtgärd;	7. avverka skog, gallra, röja eller beskoga mark, befintliga skjut- och ledningsgator får dock underhållas;
9. jaga annat än älg och rådjur;	

10. använda kemiskt eller *biologiskt* bekämpningsmedel eller växtnäringssämne;

11. utföra annan kalkning än sjökalkning;

12. upplåta mark för orientering eller annan idrottstävling;

13. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller liknande anordning;

14. framföra motordrivet fordon, med undantag för naturvårdsförvaltarens körning som be- hövs i samband med skötseln av reservatet i enlighet med den till detta beslut hörande skötselplan.

Åtgärder som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen får utföras av naturvårdsförvaltaren eller av den som naturvårdsförvaltaren utser utan hinder av föreskrifterna A8 och A13 beträffande anläggande av vandringsled samt A13 beträffande uppsättande av informationsskyltar.

Underhåll av befintliga lednings- och skjutgator får ske utan hinder av föreskrift A8.

Uttransport av fälld älg får under iakttagande av stor hänsyn till mark och vegetation utföras utan hinder av föreskriften A 14.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § NVL om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till mark inom reservatet förpliktigas tåla att nedan angivna åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen:

1. utmärkning och upplysning om reservatet;

2. utförande och underhåll av anläggningar

8. använda kemiska bekämpningsmedel eller växtnäringssämnen.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till mark i reservatet förpliktigas tåla under D angivna åtgärder samt i kommande skötselplan åtgärder såsom skogsvårdsåtgärder i syfte att bibehålla eller förbättra barrskogsmiljön och utmärkning och förbättring av befintlig strövstig.

och anordningar för allmänhetens friluftsliv, såsom informationstavlor och stigar enligt bifogade skötselplan;

3. anläggande och underhåll av rastplatser och leder som anges i den bifogade skötselplanen.

C. Föreskrifter enligt 10 § NVL om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra författningar är det förbjudet att

1. plocka, gräva upp eller samla in växter eller växtdelar med undantag för bär och svamp, att bryta kvistar eller på annat sätt skada vegetationen;

2. störa djurlivet t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt;

3. tillvarata eller på annat sätt skada torraka eller vindfälle;

4. tälta eller uppföra vindskydd eller ställa upp husvagn;

5. göra upp eld;

6. framföra fordon;

7. rida;

8. medföra okopplad hund annat än i samband med jakt;

9. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift;

10. anordna orienteringstävling, sätta upp orienteringskontroller eller snitsla spår.

D. Föreskrifter enligt 9 § NVF om vård och förvaltning

C. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Förutom föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. göra upp eld;

2. framföra motordrivet fordon.

D. Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

	1. Syftet med vården och naturvårdsförvaltningen är att bevara ett område med mycket stort vetenskapligt värde och som är attraktivt för friluftslivet. Därvid skall målet vara att skogsmiljön så långt möjligt skall utvecklas fritt. Några åtgärder eller anordningar utöver de under B nämnda skall inte komma till stånd.
1. Naturreservatet skall skötas enligt anvisningar i fastställd skötselplan.	2. Naturreservatet skall skötas enligt anvisningar i skötselplan. Förslag till skötselplan skall upprättas och efter samråd med berörda markägare tillställas länsstyrelsen för fastställelse efter samråd med naturvårdsverket.
2. Förvaltaren skall fortlöpande samråda med markägarna och kommunen.	3. Naturvårdsförvaltaren skall fortlöpande samråda med markägarna och länsstyrelsen.
3. Naturreservatet skall genom naturvårdsförvaltarens försorg utmärkas enligt svensk standard (SIS 021522) och Naturvårdsverkets anvisningar.	4. Utmärkning av naturreservatet skall ske i enlighet med av naturvårdsverket utfärdade anvisningar.
4. Länsstyrelsen skall vara naturvårdsförvaltare.	Länsstyrelsen utser domänverket att tills vidare vara naturvårdsförvaltare för området.

Övriga upplysningar

I särskilda fall kan länsstyrelsen med stöd av 12 § naturvårdslagen medge undantag från meddelade föreskrifter.

Enligt 37 och 38 §§ NVL gäller bland annat att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift som meddelats enligt 8 och 10 §§ NVL kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader och förpliktigas ersätta kostnad som föranleds av gärningen.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 39 § NVL vid vite förelägga honom om att rätta vad olovligen skett. Länsstyrelsen har vidare möjlighet att hos kronofogdemyndigheten få handräckning för att åstadkomma rättelse.

Planering

Sörknattenområdet är ett område av riksintresse för naturvården och för friluftslivet. I länets naturvårdsprogram har området angetts ha mycket högt naturvärde

(klass 1) med anledning av stora biologiska, geologiska, landskapsbildsmässiga värden samt betydelse för det rörliga friluftslivet.

I Naturvårdsverkets inventering av urskogsartade områden i Sverige har området getts högsta naturvärdesklass.

Länsstyrelsen beslutade med stöd av NVL senast den 17 november 1975 om förbud att vidta vissa åtgärder inom ett ca 1 700 ha stort område. Förordnandet gällde fram till den 31 december 1978. Länsstyrelsen beslutade därefter den 16 mars 1981 om bildandet av Sörknatten som naturreservat. Beslutet omfattade ett ca 290 ha stort område. Länsstyrelsen har därefter fortsatt arbetet med att förvärva mark såväl inom som utanför reservatet för att säkerställa från naturvårdssynpunkt värdefulla områden.

I den kommunala översiktsplanen för Åmåls kommun anges att området bör bibehållas orört. Ny bebyggelse och andra åtgärder som påverkar områdets naturvärden bör prövas restriktivt. Inom naturreservatet gäller särskilda föreskrifter.

Ärendets beredning

Genom föreliggande beslut utökas den skyddade arealen från ca 290 ha till ca 371 ha.

Förslaget till utökning och ändring av föreskrifter remitterades den 30 juni 1997. I enlighet med naturvårdsförordningens bestämmelser har berörda sakägare förelagts att inkomma med eventuella erinringar mot förslaget.

Erinringar har inkommit från Jaktvårdsförbundet i Norra Älvsborg som ifrågasätter en begränsning av jakten inom reservatet. Övriga inkomna yttranden tillstyrker förslaget.

Naturförhållanden i de områden som nu tillförs reservatet

Reservatet är beläget mellan sjöarna Djup och Ånimmen inom Ånimssocknen. Området är mycket kuperat och höjden varierar från ca 50 m ö h vid Bergtjärnet till Sörknatten på ca 142 m ö h. Den aktuella utökningen utgörs av framförallt två större områden på sammanlagt ca 81 ha. Det norra delområdet sträcker sig från stranden av Norra Kuvetjärnet och norrut fram till skogsbilvägen vid Baståsen. Det andra sträcker sig från den stora kraftledningen och västerut fram till sjön Djup och vidare norrut förbi den sk Delesdalen.

Naturen inom det förstnämnda området karakteriseras av tallskog och barrblandskog av ristyp som på de höglänta delarna övergår i den för kvartsitknattarna karakteristiska hållmarkstallskogen. Längst i norr avgränsas området av en kraftigt brant som utgör kontaktzon mot kalklerskiffern som utbreder sig norr och öster om reservatet. I väster gränsar en tidigare bergtäkt där kvartsit har brutits. Det andra delområdet ned mot sjön Djup karakteriseras av den något flackare lianeskiffern vilken genomskärs av ett antal små dalgångar. Skogen är avverkad inom

delar av detta området men här förekommer flera intressanta och känsliga arter som lunglav, skogstrappmossa, skuggmossa, dunmossa, grön sköldmossa, skogsfru och sårläka.

Grund för beslut

Citat ur länsstyrelsens beslut 1981-03-16, dnr 11.1211-2810-80:

”Landformerna och geologin i Sörknattenområdet är unika för landet och av stort vetenskapligt värde. Biologiskt är området på grund av bl a skogens ålder och orördhet av mycket stort värde. Genom vildmarksprägel och den storslagna landskapsbilden är området attraktivt för friluftslivet.

Ändamålet med reservatet är att ge ett varaktigt skydd för området”.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt länsstyrelsens bedömning är de höga naturvärdena hos de områden som nu tillförs reservatet av sådan karaktär att de är av stort intresse för naturvården i länet. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturvärdena inom de utökade områdena bäst kan ges ett långsiktigt skydd och utveckling genom bevarande som naturreservat och att möjligheterna därigenom ökar att bibehålla och utveckla förutsättningarna för ett rikt växt- och djurliv inom reservatet som helhet. Vidare finner länsstyrelsen att utökningarna är väl förenliga med naturresurslagens bestämmelser om en från ekologisk, social och samhällsekonomisk synpunkt god hushållning med mark och vatten samt är förenlig med den för området gällande översiktsplanen. Länsstyrelsen konstaterar också att förslaget är förenligt med kvartsithushållningsplanen.

Vissa områden, varav ett område är kraftigt påverkat av avverkning och skogsplantering, anser Länsstyrelsen bör utgå för att få en bättre överensstämmelse med fastighetsgränserna.

Länsstyrelsen anser att jakt inom reservatet endast bör upplåtas på älg och rådjur. Länsstyrelsen anser, med hänsyn till att syftet med området är att till skapa en så orörd miljö som möjligt och därmed gynna bland annat de skogsfågelarter som anges i EU:s fågeldirektiv, att den inskränkning i jakten som reservatsföreskrifterna innebär är i linje med ändamålet med reservatet. Utöver denna bestämmelse finner länsstyrelsen vissa ändringar och kompletteringar av föreskrifterna motiverade för att bättre trygga ändamålet med naturreservatet.

Med avvägning mellan berörda allmänna och enskilda intressen anser länsstyrelsen att naturreservatet bör utökas med den avgränsning och de bestämmelser som angivits ovan.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 6 (formulär F8).

Beslut i ärendet har fattats av länsstyrelsens styrelse. I styrelsens beslut har deltagit landshövdingen samt ledamöterna Kjell Andersson, Anne Sophie Aronsson, Lars Björkman, Bertil Borglund, Sven-Ingvar Eriksson, Ulrik Hammar, Lars-Olof Johansson, Karl-Arne Larsson, Solveig Nettelbo, Elizabeth Nyström, Leif Olsson, Leila Pekkala samt ersättarna Bjarne Färjhage och Jörgen Hellman.

I den slutgiltiga handläggningen har deltagit länsrådet Enander, byrådirektören Andersson, föredraganden, miljövårdsdirektören Wennerblom, biträdande miljövårdsdirektören Schafferer miljö och planenheten samt länsassessorn Josefson förvaltningsenheten.

Bengt K Å Johansson

Robert Andersson

Deltagit

Göran Enander
Erland Josefson
Tord Wennerblom
Thorbjörn Schafferer

Vidi

Kulturmiljö
Plan

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Sakägarförteckning för hela naturreservatet
4. Sändlista
5. Skötselplan med skötselplankarta
6. Hur man överklagar, (formulär F8)